

זיכרון עולם

האהה
החשובה והדעת

צדקה וחדס

מרת

ורדה שניצר

ע"ה

ב"ר מאיר ז"ל

תנצ"ב"ה

מאורות הדף הלימדי

עלון שבועי לומדי "דף היום"

יול"ע" ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היום" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א לע"ג הור"ד מרדכי קלמן (מו"ט) זיסר ב"ד משה יצחק ז"ל

מסכת גיטין מ' - מ"ז ◆ כלים י"ח, ה' - י"ח, ט'

גלוון מס' 1257

בס"ד, י' תמוז תשפ"ג

לשבוע בגלין

- ◆ מכירתה של העיר פריז
- ◆ דינו של סופר סט"ם שטרו
- ◆ השימוש בדים בבית המקדש
- ◆ תפילה מסידור כשר
- ◆ תפאה ההלכתית של התהיכבות פוליטית?
- ◆ הסכם פוליטי-דתי שלא בא לעולם?

- ◆ הפסקת "שבועה" לצורך תפילה הציבור
- ◆ הפסד ממון לצורך תפילה הציבור
- ◆ תפילה בתורנות
- ◆ האם יתכן אדם שחציו יהודי וחציו גוי?

בשורה לקוראי הגלילן!

ניתן לקבל את הגלילן בדוא"ל מיד שבוע חינם
להצטרופות: il@meorot.co.il

דבר העורר

תוכיאו את המיטה!

כל הזכות להתקשרות לתורה הקדושה מותוויה לעובדת היהיטה תורה חיים עד שבשליחתינו אין מוצא טעם לחיה, כי בהשיגו את מתיקותה ואת זיו הודה פגמים מלאיהם קסמי ההבל והשווה הגודשים את עולם השקאר. מובן מآلוי כי לפי דרגת הלומד קר דרגת השגתנו, וככל שישקוד על התורה ויהגה בה כך יזכה למושגים רחבים ונעלמים יותר בתורה ובועלותיה.

dogma מופלאה לכך באה ידי ביטוי במשמעותה שהובא לידייעוטנו על אדות הגאון רבינו משה נחום ולנסטיניץ צ"ל, ראב"ד ירושלים לפני שנם וברות, בתקופה שבה הגאון רב יוסף חי זוננפלד צ"ל כיהן בגאב"ד.

זה היה לעת זקנותו של הגאון רבינו משה נחום צ"ל. באחד הימים סרה נכדו לבתו לבקרו ונחרדה להיווכח כי הסבא הגדל גורר את מיטתו אל פתח הבית, مثل אמרה: במתותא מכם, הגיע הזמן

שיוציאו את מיטתי למקומות מנוחתי האחרונה.

לשאלתה על מה ראה כהה לעשוות, השיב בפשטות הסבא, שניים רבים הגה בתורה: מאור עיני דער,

לצערו הרב אני יכול ללמוד, למה לי חיים?

- אבל סבא! הבאו עבוקר ספרי לימוד בהזמנה

מיוחדת, עם אותיות גדולות!

- אכן כן, השיב תוך כדי שפנה לבתו, פתח את

הגמרה עם האותיות הגדלות לפני נכדתו ונאננה:

◀◀

בסוגייתנו מוספר על רבבי אליעזר אשר שחרר את עבדו הכנעני כדי לצרפו למנין. הגمراה מבארת, כי אף על פי שהמשחרר את עבדו הכנעני עובר על מלצות "עשה", של "לעולם" בהם תעבודו" (ויקרא כה/מו), לצורך מצוות תפילה הציבור מותר לעשותות כן, וכך שמדובר הרמב"ן, שחשיבותה של התפילה הציבור גודלה, וכאשר הקב"ה אינו מצוי בבית הכנסת מיד הוא כועס (ברכות ו/ב) [יש לציין כי ישנו הבדל בין ביטול מצוות עשה, לבין עבירה על איסור "לא תעשה"].

הפסד ממון לצורך תפילה הציבור: בכר שרבבי אליעזר שחרר את עבדו נגרם לו הפסד ממוני, וכל זאת עשה כדי לזכות להתפלל הציבור. הנගתו זו הייתה לפנים משורת הדין, שכן, נפסק להלכה, משנה ברורה סימן צ' ס"ק כ"ט, שאין האדם מצווה להשתתף בתפילה הציבור אם על ידי כך יגרם לו הפסד ממון. אמנם, מניעת רוחה בלבד, אין בה כדי לדחות תפילה הציבור, ובועל האליה הרבה (שם) אף כתוב, כי יש לקנoso את המבטל תפילה הציבור גורר עניינו ועסקי, ואפילו אם הוא עושה כן לצורך לימוד תורה. הרמב"ם (הלכות תפילה פרק ח הלכה א) מאיר בשבח התפילה הציבור, וכותב: "תפלת הציבור נשמעת תמיד, ואפילו היו בה חוטאים אין הקדוש ברוך הוא מואס בתפלתן של רבים".

מעשה בכפר קטן: בכפר קטן התגוררו אחד עשר יהודים שהקפידו להתקבץ יחדיו בבית הכנסת ולהתפלל הציבור. ביום מן הימים נפטר אביו של אחד מן התושבים והלה ישב שבעה בビתו. אנשי הכפר עמדו בפני ספק אותו הם פרסו בפני רבי דוד פרדו (שוו"ת מכתם לדוד או"ח סינן ד"ז) עללה לארץ הקדש לפני מאותם שנים ושמש כראש ישיבה בירושלים]. אנשי הכפר הסתפקו, אם עליהם להתפלל בבית האבל כמנחה קהילות ישראל, אף על פי שעלה ידי קר תבתטל התפילה בבית הכנסת שעמדו שמונים שבעה ימים, או שמא עליהם להתפלל בבית הכנסת. ואם אכן עליים להתפלל בבית הכנסת, האם גם האבל רשאי להשלים את המניין בעת הצורך ולשם קר לkos מאבלו ולצאת מהבית בו הוא יושב "שבועה", אף על פי שעלה לו לשבת בו כל מי אבלו (שולחן ערוך י"ד סימן שצ"ג סעיף ב).

רבי דוד פרדו שלח לאנשי הכפר את תשובה תלמידו, רב שבתינו וינטורה, המציג את דברי הriba"ש (שוו"ת סימן תק"ח) האומר, כי מיום שרחרב בית המקדש, משמש בית הכנסת כמקדש מעט, והתפילה הציבור הינה קרבן המכפר על חטאיהם עם ישראל. על פי זה הכריע רב שבתינו, כי אין לבטל תפילה הציבור בבית הכנסת אפילו יום אחד, וכך על פי שעלה ידי קר לא يتפללו בבית האבל. בנוסף, הוא מוכחת מסוגיינו, כי על האבל לצאת מביתו כדי להשלים מניין בעת הצורך, זאת, על פי מעשונו של רב אליעזר שביטל מצוות "עשה" ושהחרר את עבדו לצורך תפילה הציבור, ואם כן, ודאי שלצורך עניין חשוב וקדוש זה על האבל לצאת מביתו.

לעילוי נשמה

הר"ר אליעזר מילר ז"ל

ב"ר פנחס ז"ל

נלב"ע ט' בתמוז תשמ"ה

תנצ"ב"ה

הונצח ע"י המשפחה שחיי

לעלוי נשמה

הר"ר יצחק אריה קווזול ז"ל

ב"ר דב הכהן ז"ל נלב"ע כ"ד תמוז תשס"א

ולע"נ האשה החשובה

מות מלכה קווזול ע"ה

ב"ר משה ז"ל נלב"ע ח' בתמוז תשמ"ג

תנצ"ב"ה

הונצח ע"י המשפחה שחיי

לעלוי נשמה

ר' משה ז"ל

ב"ר מרדכי ז"ל נלב"ע ט' בתמוז

ועל"ג מרת צילה ע"ה

בת ר' יוסף ז"ל נלב"ע כ"ב בסיוון תשל"ג

ולע"ג רה"ה ר' יהודה פרנקל ז"ל

ב"ר יצחק ז"ל נלב"ע כ"ז Tamuz תשנ"ה

תנצ"ב"ה

תפילה בתורה: אכן, חשיבות רבה מייחסים הפסקים להקדמה על אף שבכל יום תתקיים תפילה בבית הכנסת, ובנוגע לכך מעוניין לציין את דברי בעל אגרות משה (שוו"ת או"ח חלק ג' סימן ט' ז') אשר ייעץ לבני יישוב מסוים שתפילה השחר בבית הכנסת בישובם נקבעה לשעה מוקדמת מאד, שעלייהם לקבוע תורניות ביןיהם, כדי שחליליה לא יוצר מצב בו יהיו ימים שלא תתקיים תפילה בציבור בבית הכנסת.

דף מא/א מי שחציו עבד וחציו בן חורין

האם יתכן אדם שחציו יהודי וחציו גוי?

משנתנו עוסקת בעבד כנעני שהוא שיר לשני אדונים, אחד מהם שחררו לחירות. אדם זה מוגדר על ידי המשנה: "חציו עבד וחציו בן חורין".

ח' יהודים וחכמי גוי: המנתה חינוך סובר (מצווה שמ"ז), כי כפי שיתכן שאדם יוגדר כחכמו עבד וחייב

בן חורין, כך יתכן שאדם יוגדר כחציו יהודי וחציו גוי. מצב זה יכול להתרחש במקרה הבא:
 כיצד, חיובו של עבד כנעני במצוות, מותנה בטבילהתו לשםעבדות (שולחן ערוך יו"ד רס"ז סעיף י"ג),
 אינם לא עשה כן הרוי הוא גוי גמור לכל דיני. והנה, אם עבד שלא טבל ועל כן הוא נחشب כגוי,
 ישוחרר על ידי אחד משני אדוניו, ולאחר מכן הוא يتגיר, הרי לפניו אדם שהוא חצי גוי וחצי
 יהודי, שהרי חציו המשוחרר בלבד רשאי להתגיר, ולא חציו השני המשועבד לדודו, שאינו רשאי
 להתגיר ללא רשותו.

איזה חci יכול קרבן פסח? אדם זה שחייב יהודי וחציו גוי, נקלע למסבוכת הלכתית חמורה בהאה לידי ביטוי גם לגבי אכילת קרבן פסח. שכן, חציו היהודי מצווה להקריב קרבן פסח ולאכלו, ואילו חציו הגוי אסור עליו לאכלו, שהרי גוי אסור באכילת קרבן פסח. המנתה חינוך (שם) דן בנוסח זה ומכוון, כי כפי שבכל התורה מצוות עשה דוחה איסור לא תעשה, כן אצל אדם זה, מצוות אכילת קרבן פסח הנובעת מחציו היהודי, תדחה את איסור האכילה הנובע מהיותו חצי גוי. אלא, שבעל טוריaben (מסכת חגיגא ב/ב' ד"ה אכן) פורק את שיטתו של המנתה חינוך בסברא מעניינת. שכן, מקרה זה שהוא להחולטן מכל המקומות שבהם מצוות עשה דוחה איסור לא תעשה, שהרי אצל אדם זה המצווה והאיסור אינם נובעים מאותו מקור ואינם חלים על כלו, ולא יתכן שמצוות העשיה שחלה על מחצית גופו היהודי, תדחה איסור לא תעשה שחלה על מחצית גופו הנכרי...

דף מחר/ר דבר ווילא ראה לעולח

תקופה ההלכתית של מהכייבות פוליטית

סוגייתנו דנה בתקופה של מכירת חפצים שלא היו קיימים בעולם בשעת מכירתם, כגון, אדם שמכר את התבואה שיצמיחו שדתויו בשנה הבאה. **הלכה** (שולחן ערוך יו"ד סימן רמ"ט) נפסק כדעת חכמים הסוברים, שמכירה זו אינה מחייבת, מאחר שלצורך קניין דרישה גמירות דעת של המוכר יששל הקונה, והז"ל/amדו בדעתו של אדם, שהסכמתו לקניית חוץ שלא בא לעולם אינה מושלמת, מאחר שהחפץ אינו קיים עדין.

מדוע השביע יעקב אבינו את עשו: כאשר ביקש יעקב אבינו לkenot את הבכורה מעשו, הוא השביע את עשו לפני הקניין (בראשית כה/לו). לעומתה, לשם מה היה צריך להשביעו, ומדוע לא היה די במעשה הקניין עצמו? מכח שאלת זו הוכיח הרואה"ש (mob'a בטור בפירושו לتورה בראשית כה/לא), כי גם קודם מתן תורה לא חלה מכירת דבר שלא בא לעולם, ומאחר שזכויות הבכורה חלות רק לאחר מות האב, גם הבכורה הרי היא, איפוא, דבר שלא בא לעולם, ועל כן נאלץ יעקב אבינו להשביע את עשו שיקים את דבריו

אולם, הריב"ש (שות' סימן שכ"ח) חולק וסובר, כי קודם מתן תורה יכול היה אדם למכור ולנקות דבר שלא בא לעולם, אך במעמד הר סיני ניתנו לעם ישראל דין הקניינים והלכותיהם, אשר לפיהם אין מכירה זו חלה. על כן מבאר הריב"ש, שיעקב ביקש להשבע את עשו, כדי שלא ירעער אחריו בר על המכירה. מאחר שהכהירו באיש היר ובעל זרוע העול התכחש לקנייניהם.

הסכם פוליטי-דבר שלא בא לעולם? אף שאמדדו חז"ל, שאדם אינו יכול להכיריע בדעתו באופן סופי לגביו דבר שעדיין לא בא לעולם, מכל מקום, יש מקרים בהם אין חסרון של דבר שלא בא לעולם. לפניהםUSRות שנים נחתם הסכם בין כל המפלגות הדתיות באחת ערי הארץ, כי יחדו למפלגה אחת שתתמודד בבחירות למועצה העיר. אחד מסעיפי ההסכם קבוע, כי במקרה שלא יבחרו אלא שני נציגים בלבד, על ראש הרשימה לפנות את מקומו. הבחירות התקיימו, ולמועצה נבחרו רק שני חברים בלבד מטעם המפלגה המאוחذת. הכל ציפו להתפטרותו של ראש הרשימה, כפי שהתחייב, אלא שהוא טען כי להתחייבותו אין כל תוקף. אחת מטענות הטוען הרבני שעמד לצדיו הייתה, כי ההתחייבות אינה חלה, מאחר שהיא "דבר שלא בא לעולם", שהרי בשעת החתימה על ההסכם, הוא אכן לא נבחר למועצה ומילא התפקיד ממנה היא אכן דבר שלא בא לעולם.

כח הציבור: בית הדין שבפניו נידונה הסוגיה קבוע, כי אף על פי שהתחייבות הייתה על דבר שעדיין לא בא לעולם, מכל מקום, שונה הוא דיןם של ענייני הציבור, כפי שכתו הרא"ש והרב"א

במצבו הנוכחי הוא העדיף לעלות לישיבה של מעלה, שם יוכל ללמוד גמרא עם רשי' כמנהגו
רבות בשניהם.

את המעשה שמענו מפי הרבנית מאלכסנדר, בת נינו של רבי משה נחום.

☆ ☆ ☆

אם יהודים קבועי עיתים לתרوة יכולם להתקשר אליה בעבותות אהבה לפי מדרוגותם. על כך מעיד מכתב מורה שהഗע עדרני, ומספר על התנהגותו המפעימה של לומד דף יומי אשרזכה להתקשר אל הגמרא

רמ"ד

לכבוד מערכת מאורות הדף היומי,
ושולות ורבבה

ברצוני לשתף אתכם בחידוש שנתחדר על ידי
אם"מ הרופא החדי המפורסם הד"ר דב ארליך
צעיל ערב בקהלנו

אבלינו ז"ל למד את הדף היומי. לאחר שולקה קשות בלבבו, בעדו מאושפז במצב קשה, נקבע לו תאריך לניתוח לב מסובך לתאריך כ"ח אדר ב' תשמ"ג. כשהשאתי אליו לבקרו יום לפני הניתוח אמר לי שישים על מנת חולין את מסכת סותה והתחליל את מסכת גיטין, הייתה חותש שלאחר הניתוח לא יוכל ללמוד את הדף הוא מקדים ומשולחים.

טראם: **טנקים**: **בחורי ישיבות**: **ארכילס**: **מגדי שצווים**: **עורכי דין**: **עוזי**

"אחת בבורק
ואחת בתעריף
"2

גם שמעון, נהג מונית
מאשקלון לא מותר.

2 משניות ביום וכל היום נראה אחרת.

עולם מצטרפים מה איתר?

64 **מקשרים ומארדים את הנשמה!** **לקבלת ספפון חודשי ראשון חיים**

זה היה לי חידוש נפלא היה ובדורך כלל אדם המהסיר משלים את החסר וכאן למדתי שנייתן להקדמים ולהשלים כדי לא להגיע למצב של חוסר. לא זכינו ואמרו לא קם מミיטת חוליו ונבל"ע בלילה ר"ח ניסן תשמ"ו בעוד צער לימים והוא בן מ"ח שנה, כשהוא משאיר אחריו בכתביהם אוצרות חידושים תורה ומדוע, אשר חלקם הוציאו ע"י המשפה לאחר פטירתו בספר "אדי עיליה" ע"ת. היו הדברים לעליyi נשמהו הטהורה.

ברכה"

רב יעקב אלריך
בן המחבר

★ ★

אנוvr, גם יהודים קורעים יתומים לתורה יכולים להתקשר אליה בעבותות אהבה לפי מדרגתם, עד שום לפני ניתוח קשה ביחס המנוח להסתפק עוד חתיכת חיים. **לחצטרופת** למען החיים, הנר מזומן לפנות למועד הארצי של מאורות הדף היומי: 03-5775333.

המעוניין לזכות את הרבים בספר מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן למדוד מהם מוסר השכל, מומן לפנות למעטפת מאורות הדף היומי. אנו נרכנס זאת בעלה בטור זה. כתובותנו: תד. 471. גבי רוק. פקס: 03-570-67-93 דואיל: mendelson@meorot.co.il

ברכת התורה, העורך

פנינים

דף מה/א כניסה ישראל כיוна מתילא
למה דока ליונה

בair המה"ל מפארג:

היונה, נאמר במדרש, היא זו הנרדפת ביותר מכל העופות. ישראל, שהם נרדפים ביותר מכל העמים,

**גומרים ש"ס ב-5 דקות ליום,
זוכים בשפע גדול**

"... ובואו בלמידה המשנית כלול כל התורה כולה"
מרכז שר התורה מרן ראש הישיבה הגרא"ה אלשטיין זצ"ל

להתנסות חינוך התקשר עכשווי: 3764*

הובאו בשוו"ת רשב"ש סימון תקס"ו), שדברים הנכבדים ביציבור, בקהל רב, או על ידי פרנסי הציבור, חלים גם ללא קניין ואין בהם סיכון של דבר שלא בא לעולם, ו"מנרג פשוט הוא, מה שטובי הקהל מסכימים לעשותו, שרייך וקיים הוא ללא קניין" (שו"ת הרא"ש כלל ו' סימן י"ט).

דף מה/א מיידי דהוה מקדש את אחוטו

מכירתה של העיר פריז

בסוגייתינו נחלקו רב וশמו אל כיצד יש להתייחס לאדם המענייק מטבע לאחותו ואומר לה: "הרי את מקודשת לי במטבע זו כדת משה וישראל". מחלוקתם מtabset על כך שברור לכל שודם אינו יכול לקדש את אחוטו, ומילא אין כל ספק שלא התכוון לתת לה את המטבע לשם קידושן. אלא שנחלקו רב וশמו אל, האם כוונתו הייתה להעניק לה את המטבע במתנה, או שמא התכוון להפקיד אצללה את המטבע אך לא להעניק לה.

ההלה פסק הרמב"ם (עיין לחם משנה הלכות זכיה ומתרנה פרק ו' הלכה כ), כי כאשר ברור לכל שאין אפשרות לבצע את המעשה שעבורו ניתן הממון, כגון, המקורה בסוגייתינו שאדם "קידש" את אחוטו, אנו אומרים שודאי התכוון לתת לה את המטבע במתנה. אולם, פעמים שהנותן רשאי לتبוע את כספו מן המקביל, כגון, אדם הרוכש קרכע מגולן, שאף שהמכירה לא הוועלה ממשום שהקרקע אינה של הגזלון, אך נאמין לו לקונה כאשר יטען כי לא ידע שההלה קובעת שהקרקע אינה עוברת בעולאותו של הגזלון ועל כן סביר שהוא יכול לרכוש אותה ממנה ולא התכוון להעניק מתנה לגזלון.

על פי סברא זו, הכריע בעל הבן איש חי בשאלת מוזרה ומעניינת שהתגלגה אל שלו חנן. מספר יהודים ישבו ושורחו בניחותא. להפתעת הכל, פנה אחד מהיושבים אל רעהו, ובקיש "לרכוש" ממנה את העיר פריז תמורה חמישה דינרים. ה"מוכר" הסכים, ובונחוות בני החבורה ששימושו עדים למעשה המכירה, "نمקרה" העיר פריז שבצורת, כדת וכדין, כאשר ה"קונה" המאושר משלשל חמישה דינרים טבין ותקילין לידי של ה"מוכר" המופתע. לאחר שחלפו מספר שעות, ב乞ש ה"קונה" שעדם לפנות לדרכו, להшиб לו את כספו, כשהוא טוען, כי מאחר שברור לכל שאון ל"מוכר" אפשרות למוכר את פריז, אם כן המכירה הייתה בדרך של שחוק והיתול, ועל כן המעות נותרו שלו. לעומת זאת, ה"מוכר", כי לא ספק המכירה הייתה דרך שחוק, אך דוקא משומםvr קר המעות שלוvr, משומם שבדורך זו התכוון ה"קונה" להעניק לו במתנה.

בעל בן איש חי (שויית תורה לשמה סימון שם"א) הכריע שהכסף שייר ל"מוכר", מאחר שמקורה זה דומה לדברי סוגיתינו, שאדם המעניין מעתה עבר דבר שלא יתקיים לעולם, כוונתו ליתן במתנה, ואף כאן ידע ה"קונה" שפריז לא הייתה ולא תהיה בראשות ה"מוכר", ולפיכך כוונתו הייתה להעניק מתנה לרעהו.

דף/b ספר תורה שככטו מין

דינו של ספר סת"ם ספרה

סוגייתינו עוסקת בדיון של כתבי הקודש שנכתבו על ידי גוי או על ידי מין. בסיס הסוגיה עומדת דרשת חז"ל שלמדו מן הפסוק "וקשרתם לאות... וכתבתם", כי רק מי שמצווה על הנחת תפילה ואמינו בה; גם ראוי לכתוב את כתבי הקודש (עיין רמב"ם הלכות תפילין פרק א' הלכה ג'). על כן, ספר תורה שנכתב על ידי גוי, קטוע,ossa או עבד שאין מצוויים על הנחת תפילין, הריהו פסול ויש לגזען. שונה הוא דינו של ספר תורה שנכתב על ידי מין, שלא זו בלבד שהוא פסול, אלא גם יש לשרפונו, מאחר שבבודאי כיוון הספר המין לשם עבדות כוכבים בעת כתיבתו. ברם, השורף כתבי קודש שלא נכתבו על ידי מין, עובר על איסור התורה: (דברים יד/ב) "לא תעשון כן לה אלקייכם" (סנהדרין ע'א).

ספר סת"ם שלא הניח פרשיות בתפילה: לפני כמה שנים ארע מעשה נורא ברוסיה, כאשר התגלה כי ספר סת"ם שככל עשרה רבות של ספרי תורה, תפילין ומזוזות, לא הניח פרשיות בתוך התפילין, ובחלק מהמקרים הניח פרשיה אחת או שתים בלבד במקום ארבע. עם היודע קלונו ברבים, נמלט אותו ספר ליבשת אמריקה וגודולי הפוסקים נדרשו להכריע, אם על פי מעשי החמורים, שהכחיל את הרבנים בהנחת תפילין פסולות, יש להגדירו **כמומר לכל מצוות התורה**, שдинוvr כגוינו ראיイ לכתוב כתבי קודש וכל כתיבתו פסולה היא, או שמא הגדרתו היא **כמומר לתיאבון אחד בלבד** - רק שלא הניח פרשיות בתפילה וכתיבתו כשרה. להכרעה זו הייתה חשיבות גורלית לגבי נשים רבים שנתרגרשו על ידי בעליך בגיטין שנכתבו על ידי גוי או מומר, אם אמםvr דינוvr כמומר לכל מצוות התורה, הגיטין פסולים, משומם שgart שנכתב על ידי גוי או מומר, פסול הוא (רמב"ם הלכות גירושין פרק ג' הלכה ט").

בעל חילת יואב (מובא במהרש"ם חלק ג' סימן קמ"ט) סבר, כי דינו הוא כמומר לכל התורה, שהרי בוודאי ידע כי הנחת פרשיה אחת או שתים אין בה כל תועלת, כיון שלא ארבע הפרשיות כולן אין התפילין כשרות, ועל כן ודאי עשה זאת כדי לזלزل בדיני התורה. אולם, מהרש"ם חלק על דבריו וסביר, כי ניתן שאותו ספר לא הניח פרשיות בתוך התפילין כי רצה לחסוך במומו, ובכל אופן כאשר נזדמנו לידו פרשיות, השתדל להניח בתפילין את אלו שהיו בראשותו, ועל כן הוא מוגדר כמומר לתיאבון למצווה אחת, ולא כמומר להכיעיס לכל מצוות התורה.

דיןם של ספרים מודפסים: בתקופתנו הדפסת הספרים קלה ביותר, וב"ה ספרים יוצאים לאור בתדריות גבוהה. בדורות קודמים הייתה מלאכת הדפוס קשה ויקרה מאוד, ופעמים רבות היה צורך ברשון מיוחד שהונפק על ידי השולטונות כדי להדפיס ספרים. מסיבות אלו המדפיסים היהודים היו מעתים וספריו קודש רבים והודפסו על ידי גויים [גם הדפסת התנ"ר לראשונה בוצעה בשנת ה' ר' י"ז בבית הדפוס של ממציא הדפוס גוטנברג שהוא נוצרי]. מצב זה עורר שאלת, האם כתבי הקודש שהודפסו על ידי נוצרים אדווקים בדתם, דין לשريفה.

השימוש בדפוס בבית המקדש: נידון זה תלוי בשאלת האם הדפסה מוגדרת כתיבת. פוסקים רבים סברו (גלוין ר' שלמה איגר י"ד רפ"א, עיין ט"ז י"ד סימן רע"א ס"ק ח' ועוד), כי גם הדפסה נחשבת כמעשה אדם, ועל כן יש לשורוף ספרי קודש שהודפסו בידי גויים אדווקים בעבודה זרה. את שיטתם הם חיזקו בראה מעניינת מעשית הצעץ של מצח הכהן הגדול, עליו היה כתוב "קדש לה". לדעת הרואה"ד (הלכות כל המקדש פרק ט) כתיבת המילים "קדש לה" על הצעץ נעשתה על ידי שהניחו על הצעץ תבנית שבה היו חוקות אוטיות, והכו בפטיש על גבי התבנית וכך נחקרו המילים בצד. הרי לנו כי גם כתיבה בצורת הדפסה נחשבת כתיבת. אלומ המהרא"ס שיק (שו"ת או"ח סימן ו') דחה את ראייתם, שכן, יש להבדיל בין הכהנה בכך על גבי התבנית, שודאי נחשבת כמו מעשה אדם, לבן מכונת דפוס המדפסה על ידי שרשות של פעולות שראשיתן על ידי המדפס.

לעומת הפוסקים שסבירו כי הדפסה נחשבת כתיבת, היו שחלקו (بني יונה י"ד סימן רפ"א) וסבירו, כי הדפסה אינה נחשבת כתיבת וגם הם הביאו ראייה לשייטם (מהר"ס שיק שם), מכיר שגת מודפס הריאו פסול. מוכח איפוא, שהדפסה אינה נחשבת כתיבת.

תפילה מסידור כשר: לא זו בלבד שספר קודש שנכתב על ידי מין פסול הוא, אלא גם כתוב רביעי יהודה החסיד (ספר חסידים סמן רמ"ט), כי תפילה מתווך סיור שנכתב על ידי רשע אינה מתකבלת. בתוך דבריו הוא מספר על צדיק שתפילהו הייתה מתකבלת, ולימים ראה שהוא צועק בתפילהו ואינונענה. ואמר לו החכם, שארע לו כן מפני שהחלה להתפלל בסידור שכתבו רשע. על כן, הנגו גדולי ישראל להתרחק מספרים שנדפסו בבתי דפוס של מינים ושל עובי עבירה (שו"ת שבת הלוי חלק ב' סימן קמ"ב, ז肯 אהרן הובא בברכתי יוסף סימן רפ"א).

המשנה ברורה (שער הציון סימן רפ"ד) אף כותב, כי גם הנוהגים לקרוא את ההפטירה מתווך תנ"ר שלם, מوطב שיקראו את ההפטירה מתווך חומש בודד, ובלבך שלא יקרו בתנ"ר שהודפס בבתי דפוס שבבעלותו של מין. ידוע גם, כי מrown החפש חיים צ"ל השתדל ופועל רבות שידifiesו את התנ"ר בבתי דפוס שבבעלות יהודים בלבד.

יפה להם להימשל ליוונה...

דף מה/ב כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה
אברהם – "ישנו בקשירה"

תמה ורבו שלמה גנצר פריד, בעל קיצור שלוחן ערור, בספרו אפרין (פרשת תולדות): אין קיים אברהם אבינו כל התורה ובכללה גם מצוות תפילהין, הרי כיון שלא נצווה במצווה, לא היה כשר לכתבה?!
נראה לחදש, הוא אומר, שכיוון שבזכות שאמר "מוחות עוד שורע נעל" זכו בני לתפליין (כאמור בסוטה י"א). הרי שהוא נחשב "ישנו בקשירה"!...

לעילי נשמת

אבינו הר"ר יעקב פסמנידר ז"ל
ב"ר יוסף הלו ז"ל נלב"ע ז' בתמוז תשכ"ט
תנצב"
הונצח ע"י בני המשפחה שייחו - ת"א

לעילי נשמת

מרת ציפורה פיגא רפאל ע"ה
ב"ר סיני ז"ל נלב"ע ז' בתמוז תש"נ
תנצב"
הונצח ע"י המשפחה שייחו

מתחלים. מהתחללה.

ותן חלקנו. דרך חדשה ללמידה שלך

קבע עיתים ללמידה עכשווי

* 3029

לא בכל יום אפשר לצאת למסע חדש, מההתחללה. ביום אחד סימנו לפחות ליום אחד!
"ותן חלקנו" מחזור ללמידה יומיומי של 12 שנים!... והחל את סבב לימוד הש"ס,
יחד עם קטיע גמורא, הלכה והגות וחידושים. זהה ההדמנת שלך לקבוע 'עתית לתורה'.
ולמדים כמה דקות וחוכם בספיק וחונן עצמוני.

